Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Articulus 3us

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

manus; qbotn. pt kunnire. rugire.

Articulus otius

Utrum p artem Chymicā fieri possit verum aurum.

N. 105us Indū pble ēē aurum plurmos autores parte chymicā verū aurū effici pōe. phcē [illegible]: n em̄ ē aliqua repugnā- [illegible] ex parte matē, qā matā n̄ mnq̄ fōā auri qm̄ aliam capax ē. neq. ex parte fōā; qā fōā auri n̄ mmā ē generatile, qt corruptibilis, n̄ etm ex parte adis; ad licet Arte vijiera, [illegible] ne adeneq. qgnend auro. eleonaalis, n̄ ta dagu aurū confereidebet ingenerable alibi. licet ova: licet coraale exclude[illegible] p incubaoē gallinae n̄ tm̄ etm desinunt poe [illegible] in fornace p calore ignis debitē attemperato. nec etā ex parte agentium ad dispoē, qā si arte aplicari possint activa passivis, et introducī in mad dispoēs adqfas nales longe nobiles qm̄ efōā auri. cur ad n̄ etm [illegible] fōā auri fieri pōe concedamus. nihilominus

N. 106us Dcis gfectionē veri auri p arte chymicam ēē moraliter impossibilē. ptus illud ē moraliter impossibile qū ōā nqm̄ ē [illegible] et cum summa difficultate fit. sed verum aurū, vō nqm̄ [illegible] forme, et cum summa difficultē fit: q. gfes veri auri ē moraliter impossibilis. m ē q[illegible] moralis impossibilis. m gstat ea [illegible] [illegible] mille chymicorū, [illegible] [illegible] in aurogfaui [illegible]; hactenus nqm̄ pervenerunt ad [illegible] ac vni[illegible] auri loco nihil nisi fumum exhalarunt.

N. 107us Dices p[illegible] gtra [illegible] [illegible] auri ē [illegible] [illegible] sole [illegible]; q. arte chymica, que [illegible] solum calore [illegible] aurum fieri nequit.

2o n̄ pt una spēs transmutari in aliam; sed metalla [illegible] spēi; q. aurū n̄ pt mutari in aliud. q. gfes ex ferro aurū fieri nequit.

Resolvadū n. c. multa em̄ fiunt calore solis, quo ēa calore ignis debitē temperato perfici possunt. ut v. g. hyemistypo crescunt in cellis et camerīs calefactis flores et fructus.

Resoladū n. n pt fieri transitq ab una spēe in aliā [illegible] [illegible] spēe, o n̄ ea mutata [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] q. dm̄ nunl metallum mutatum in aliud. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] transmutati.

Cæterum quoad exempla, quæ plures afferunt N. 109
quibus ars effecto feliciter cessit, fides sit penes Authores,
neque enim facile concedenda, neque ita crude neganda, quod viri
sapientum asserunt. Interim tum propter avaritiæ labem,
ne fucatum et falsum aurum vendatur pro legitimo,
ac etiam ob alias curiositatum studia alchimiæ, rempublicam
perniciosa vulgo nentique exercendam, unde et eiusdem
alchimistae plerumque male audiunt, etiam severo decreto Joannis 22
ac P. Pontifice fulminati sunt, quatenus bonos sive alchimia
has ob causas damnat. Deinde quam videmus plurimis experiens alchi-
mistas auri loco nihil fecisse studiosis nisi fumum aspernuntque cum
moralibus rebus imp... et hoc breviter de natura et
arte dicta sufficiant, addere quidem liceret adhuc aliqua de Magia
naturali, arte, et superstitiosa, sed faventibus superis hanc
materiam, si Deus permiserit, ad finem anni fusius tractabimus,
interim sit

Quæstio Secunda
de
Causis in communi

Quoniam ut de causis disseramus quod tractatio in Physica naturali
semper caret momenti: causæ enim sunt quasi fontes aliqui
perennes ac redundantes unde fluunt omnia quaecumque naturæ
capita. hoc igitur loco de causis in genere universim, deinde singillatim
agendum est.

Articulus Iᵘˢ
Quid et Quotuplex sit causa,
an omnis causa sit prior ac perfectior
suo effectu?

ad majorem igitur perfectionem nomen causæ varie accipi potest et N. 109
1º quidem sumitur Latine pro aliquo quodcumque procedit, quo pacto
Boetius L. 12 Metaph: c. 2. et 12. etiam proæmium accipit causam, licet minus
nomen causæ sumptum inveniatur etiam cum principio. Dum sancti Græci
Patres etiam dicunt causam filij hoc sensu: quod filius procedat a Patre
absque eo quod a Patre dependeat, sed tantum procedit a Patre tamquam ab
origine: de quo fusius in Theologia.

2º Nomen causæ accipitur strictissime, cum nimirum spectatur ut habet
ordinem ad effectum, seu nimirum quod effectus causa ...
sumitur pro causa efficiente.